

Helsingin kaupunginmuseon lausunto purkulupahakemukseen osoitteessa Eerikinkatu 34

Rakennusvalvontavirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa osoitteessa Eerikinkatu 34 sijaitsevan kiinteistön (kiinteistötunnus 91-4-75-35) purkamiseen liittyen. Kaupunginmuseo on tutustunut lausuntopyynnön liitteenä olevaan hankesuunnitelmaan (14.10.2022, Arco Architecture Company), purkupiirustuksiin (26.10.2022, Arco Architecture Company), purkusuunnitelmaan (14.11.2022, Vahanen), valokuva-aineistoon (20.10.2022) sekä Kottaraisen korttelista tehtyyn suppeaan rakennushistoriaselvitykseen (2015, arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto talli oy). Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennusperinnön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Kottaraisen korttelissa sijaitsee kuusi rakennusta: kolme n. 1840-luvulla asunnoiksi rakennettua matalaa puutaloa, punatiilinen entinen panimorakennus 1800-luvun lopulta, sekä kaksi punatiilistä arkkitehti Onni Tarjanteen suunnittelemaa oppilaitosrakennusta, jotka ovat valmistuneet vuosina 1925 ja 1933. Oppilaitokset olivat alun perin Teknillisen korkeakoulun sähkö- ja konelaboratoriot. Myöhemmin rakennuksissa toimi Helsingin teknillinen oppilaitos, jonka nimi vaihtui vuonna 2001 ammattikorkeakoulu Stadiaksi ja vuonna 2008 Metropolia ammattikorkeakouluksi.

Purettavaksi esitetty autolaboratoriosiipi sijaitsee asemakaavassa asuin-, liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialueella ALP. Asemakaavan mukaan Konelaboratoriorakennuksen autolaboratoriosiiven saa purkaa. Kone-laboratoriorakennus (1933) on suojeltu kaavamääräyksellä Sr-1: ” Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita, rakennusosia ja arvokkaita sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa. ”

Rakennushistoriaselvityksen mukaan Konelaboratoriorakennuksen 1. kerroksen suuressa hallissa toimi viiteen osastoon jakautunut vesivoimalaboratorio. Laboratorion koneiden tarvitsema höyry tuotettiin pihasiiven kattilahuoneessa, josta höyry johdettiin pohjakerroksen putkia pitkin tarvittaviin kohteisiin. Kahdella kattilalla tuotettiin koneiden höyryn lisäksi lämpöä rakennusten ja puulaboratorion kuivauslaitteiden lämmittämiseen. Poistokaasuja varten rakennettiin 35 metriä korkea piippu pihasiiven viereen.

Hanke

Hankekuvauksen mukaan tontilla 34, 35 ja 41 sijaitsevan arkkitehti Onni Tarjanteen vuonna 1933 suunnitteleman Konelaboratorion autolaboratoriosiipeä esitetään purettavaksi tontille 41 rakennettavan tornitalon tieltä. Purettava siipi sijoittuu pääosin tontille 41, mutta myös pieneltä osin tontille 35. Purettavan autolaboratoriosiiven kerrosala on 1200 km², bruttoala 1200 brm² ja tilavuus noin 4000 m³.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 17401					0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginmuseo@hel.fi	http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/				

Hankeselostuksen mukaan Konelaboratorion julkisivu korjataan ja osin entisöidään siipirakennuksen purkamisen jäljiltä. Säilytettävän vanhan seinän alaosa on rapattua ja yläosa puhtaaksi muurattua. Seinäpinnat kunnostetaan ja portaaseen yhteydessä olleet aukot rakennetaan umpeen. Julkisivuun jää kevyt reliefi muistumana vanhasta. Poistokaasuja varten pihasiiven viereen rakennettu piippu on suojeltu sr-3 merkinnällä ja säilytetään. Purkusuunnitelman mukaan tiilipiipun maanalainen tunneli säilytetään rakennuksen ulkopuolella ja puretaan rakennuksen sisäpuolella.

Hankeselostuksen mukaan autolaboratoriosiiven purkutyön yhteydessä rakennuksen poistumistieporras poistuu. Eerikinkatu 38 rakennus tullaan muuttamaan asuinkäyttöön, jolloin yhteys myös toiseen poistumistieportaaseen katkeaa. Uudet poistumistieportaat tullaan sijoittamaan vanhan rakennuksen sisään

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseo on ollut mukana Kottaraisen korttelin kaavan valmistelussa ja kaavamääräyksien sisältöä on laadittu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Kaupunginmuseo on lausunut Kottaraisen korttelia koskevasta asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (9.12.2019) sekä asemakaavaehdotuksesta (18.6.2021). Lausunnoissaan museo toi esiin, että Kottaraisen kortteli on rakennuskannaltaan poikkeuksellisen kerroksellinen kantakaupungissa. Lisäksi museo nosti esiin, että oppilaitosrakennukset ovat toimineet yhtäjaksoisesti opetustiloina niiden valmistumisajankohdasta aina vuoteen 2018 saakka. Opetustoiminnan jatkuminen tiloissa olisi ollut kaupunginmuseon näkemyksen mukaan luontevinta jatkossakin.

Helsingin kaupunginmuseo edellyttää, että Konelaboratorion julkisivun kunnostaminen toteutetaan autolaboratoriosiiven purkamisen jälkeen materiaalien ja värityksen osalta vanha julkisivu huomioiden. Julkisivun ennallistamispiirustuksessa on esitetty purettavan rakennuksen rajaa seuraava linja. Museo pitää kannatettavana, että Konelaboratorion julkisivuun jää muistuma vanhasta autolaboratoriosiivestä.

Museo katsoo, että autolaboratoriosiiven purkaminen on ratkaistu jo kaavavaiheessa eikä museolla ole purkukupahakemuksesta muuta huomautettavaa.

Katariina Ruuska-Jauhijärvi
vs. tutkija
Helsingin kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo
Kulttuuri ja vapaa-aika

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinumero	Y-tunnus
PL 17401					0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginmuseo@hel.fi	http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmuseo/				